

Betogingen, groepsgeweld en rellen

door Alain De Preter

Geplande bijeenkomsten

In elk democratisch land heeft men het recht om in het openbaar voor zijn/haar mening uit te komen. Het is een manier om de wereld te laten zien dat we betrokken zijn bij bepaalde situaties en beslissingen.

Regelmatig gebeurt het echter dat vreedzaam bedoelde betogingen ontaarden in rellen. Geweld bij betogingen of acties is niet nieuw, ook na voetbalwedstrijden komt groepsgeweld vaak en veelvuldig voor.

Wel zien we dat meer en meer herrieschoppers een betoging aangrijpen om uiting te geven aan hun gewelddadig en/of gefrustreerd gedrag. Ze verbergen hun gezicht, dagen de politie uit, gooien met stenen en plunderen winkels en auto's. Gedrag dat ervoor zorgt, dat het vaak gerechtvaardigde ongenoegen over iets, naar de tweede plaats wordt geschoven en dat net die zaak die men wil steunen onrecht wordt aangedaan. Meer en meer worden jongeren ook opgehitst door aanstokers die omwille van ideologische, politieke of religieuze ideeën het goed vinden dat er rellen ontstaan. Mijd deze betogingen, toch is ook het feit dat een betoging georganiseerd wordt door een organisatie met goede naam geen garantie biedt dat er geen heethoofden aanwezig zijn. Enkele tientallen mensen kunnen er immers voor zorgen dat de politie het noodzakelijk vindt om te reageren met bijvoorbeeld het waterkanon. Zit je op dat moment tussen die mensen, dan krijg je ook al doe je niks verkeerd, onvermijdelijk een koude douche. Laat je ook nooit ophitsen om dingen te gooien of de politie uit te schelden. Dit zorgt alleen voor meer problemen en doet de vaak goede intenties van betogers in de media helemaal anders overkomen.

Gaia en Greenpeace zijn goede voorbeelden van organisaties die er strikt op toezien dat er om hun visie te verkondigen geen geweld gebruikt wordt.

Politie

Wanneer er rellen hebben plaatsgevonden wordt de politie wel eens verweten dat ze geprovoceerd zou hebben met als doel rellen uit te lokken. Mijn persoonlijke ervaring leert me dat

de politie, op uitzonderingen na, steeds kalm blijft tot men in sommige gevallen niet anders kan dan in te grijpen. Herrieschoppers vinden dat een massale aanwezigheid van de politie provoceren is, ze vinden het niet leuk dat de politie ziet wat ze doen en hen indien nodig op hun gedrag aanpakt, al dan niet met behulp van het waterkanon en de wapenstok. Er wordt vaak vergeten dat een inschatting maken tijdens een betoging niet altijd gemakkelijk is, altijd is er kritiek van of de ene kant of de andere kant. Is de politie niet aanwezig en sneuvelen er ruiten, dan krijgt ze het terecht verwijt van bewoners en winkeliers dat er niet werd ingegrepen. Is er wel politie dan wordt dit voorgesteld als provocatie. Ik denk dat het belangrijk is te weten dat de politie tot doel heeft er tijdens acties en betogingen voor te zorgen dat alles zonder problemen verloopt en dat enkelingen die zich aan geweld te buiten gaan op de meest geschikte manier moeten aangepakt worden.

Zelf mee betogen of actie voeren

Wanneer we zelf de noodzaak voelen om onze stem te laten horen doen we er goed aan ook onze eigen veiligheid niet uit het oog te verliezen. De organisatie van een betoging voorziet in de meeste gevallen in een eigen ordedienst, toch is dit vaak niet voldoende om problemen te vermijden en gewelddadige betogers kalm te houden.

Je doet er goed aan om betogingen te vermijden die worden georganiseerd door groeperingen of organisaties waarvan in het verleden reeds is gebleken dat ze gepaard gaan met geweld. Beslis je toch mee op te stappen in zulke betoging, blijf dan steeds bij de 'gewone' betogers en gebruik nooit zelf geweld.

Als er een tegenbetoging is, is de kans nog groter op rellen, best is om dan op een andere manier je stem te laten horen in de maatschappij. Dit kan door het schrijven van lezersbrieven en reageren via de media. Ook zelf een ludieke geweldloze actie opzetten kan ervoor zorgen dat de zaak die jij belangrijk vindt publieke weerklink krijgt.

Spontaan uitgebroken rellen

De laatste tijd hebben we gemerkt dat plotse gebeurtenissen ervoor kunnen zorgen dat mensen, verteerd door woede, haat en soms ook onmacht, een spoor van vernieling achterlaten. Ze komen op straat, bekogelen de politie met alles wat ze kunnen vinden en vernielen alles wat hun pad kruist.

Door de vaak onvoorspelbare reacties van relschoppers doe je er dan ook goed aan om hen uit de weg te gaan.

Enkele tips wanneer rellen zich voordoen in jouw nabije omgeving

- Blijf indien mogelijk binnen, sluit ramen en deuren
- Als je toch buiten moet zijn, probeer dan de groep relschoppers te vermijden door in een grote boog om hen heen te gaan of rijden.
- Vermijd het gebruik van trams en bussen, tijdens rellen worden die vaak bekogeld en heb je het risico om gewond te raken door glasscherven of projectielen
- Ook al ben je het helemaal niet eens met de gang van zaken, meng je niet tussen een groep mensen om hen op hun gedrag te wijzen. De politie zal indien nodig wel tussenbeide komen. Ben je als één van de eersten ter plaatse, kan je wel de politie verwittigen, doe dit echter uit het zicht van de relschoppers. Zo vermijd je het zelf aan de stok te krijgen met hen.